

8

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ» МОЗ УКРАЇНИ
ДЗНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю, присвяченої пам'яті ректора, члена-
кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука

**«РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»
У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ
ОСВІТІ УКРАЇНИ»**

(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

21-22 травня 2015 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2015

ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕРАКТИВНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ

*I. В. Міщенко, Т. М. Запорожець, Г. П. Павленко, М. Ю. Жукова, О. В. Коковська,
М. В. Рудь, О. В. Ткаченко, Н. М. Федотенкова, М. К. Прилуцький*

Вищий Державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

PERSPEKTIVES OF INTERACTIVE AND DISTANCE LEARNING OF FOREIGN STUDENTS AT UKRAINIAN MEDICAL STOMATOLOGICAL ACADEMY AT PHYSIOLOGY CHAIR

*I. V. Mistchenko, T. N. Zaporozhets, G. P. Pavlenko, M. Ju. Zhukova, O. V. Kokovs'ka,
M. V. Rud', O. V. Tkachenko, N. M. Fedotenkova, M. K. Prilutskyi*

Higher medical educational institution of Ukraine «Ukrainian medical stomatological academy»

Метою нашої роботи було оцінити існуючі на сьогодні інтерактивні технології, що довели свою ефективність в навчальному процесі вищої медичної школи, та розглянути теоретичні перспективи їх застосування при вивченні дисципліни «нормальна фізіологія» іноземними студентами.

Вважаємо за доцільне сприяти розвитку та впровадженню цих технологій у навчальний процес ВДНЗУ Українська медична стоматологічна академія, зокрема, на кафедрі фізіології, для навчання іноземних студентів.

Our work aim was to assess interactive technologies existing nowadays that proved their effectiveness in higher medical school educational process as well as to examine their usage theoretical perspectives at studying the subject "normal physiology" by foreign students.

It was considered as an expedient to encourage these technologies development and introduction in HSEEU "Ukrainian medical stomatological academy" study process particularly at physiology chair for foreign students learning.

Вступ. В умовах сучасного науково-освітнього інформаційного простору використання в навчальному процесі нових дидактичних методів та форм засвоєння знань стало критично необхідним, враховуючи як стрімкі темпи зростання інформації, так і соціально-економічні зміни у суспільстві.

Означене стосується й вищої медичної школи, де традиційні форми та методи навчання вже неспроможні достатньою мірою забезпечити вимоги до реалізації «Закону України про вищу освіту» [1]. Досвід зарубіжних вищих медичних навчальних закладів засвідчує пріоритетну роль інтерактивних форм навчального процесу у забезпеченні формування саме такого типу майбутнього медичного фахівця [4].

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, що має за мету створення комфортних умов навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх студентів, а викладач і студент є рівноправними суб'єктами навчання [2].

Основна частина. Інтерактивне навчання сприяє формуванню навичок та вмінь як предметних, так і загальнонавчальних, вироблених життєвих цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, розвитку комунікативних якостей. Технологія передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем тощо.

Метою нашої роботи було оцінити існуючі на сьогодні інтерактивні технології, що довели свою ефективність в навчальному процесі вищої медичної школи, та розглянути теоретичні перспективи їх застосування при вивченні дисципліни «нормальна фізіологія» іноземними студентами.

Передусім слід зазначити, що інтерактивне навчання є певним різновидом активної навчальної моделі, яка передбачає застосування методів, що стимулюють пізнавальну активність і самостійність студентів. Студент виступає «суб'єктом» навчання, виконує творчі завдання, вступає в діалог з викладачем, що якісно відрізняється від пасивної навчальної моделі.

На сьогодні найбільш поширені інтерактивні технології умовно поділяються на чотири групи:

1. Інтерактивні технології кооперативного навчання (навчання в парах, ротацийні (змінювані) трійки, два-чотири-всі разом, «карусель»).

2. Інтерактивні технології кооперативно-групового навчання (обговорення проблеми в загальному колі, «мікрофон», незакінченні речення, мозковий штурм, навчаючи-учусь, кейс-метод, вирішення проблеми).

3. Технології ситуативного моделювання (симуляції, спрощене судове слухання, розігрування ситуацій за ролями).

4. Технології опрацювання дискусійних питань (метод – прес, «займи позицію», «зміни позицію», неперервна шкала думок, дискусія, дебати).

Фізіологія є якраз таким предметом, який має викладатися із якомога повним залученням інтерактивних форм навчання, наведенням прикладних аспектів вивчення тієї чи іншої теми. Студентам необхідно підкреслювати, що функціональні методи дослідження, які вивчаються, будуть застосовуватися ними у клінічній практиці. При цьому бажано знайомити їх не лише з тими методами, які застосовуються в Україні, а й з такими, що використовуються у США, Великобританії та інших країнах Європи, оскільки деякі студенти після закінчення Вузу виїжджають туди. Найбільш ефективним методологічним підходом викладання іноземним студентам на кафедрі фізіології є обговорення проблеми в загальному колі, «мікрофон», незакінченні речення, мозковий штурм, навчаючи-учусь, кейс-метод, вирішення проблеми.

В останні роки все більшу популярність набувають форми дистанційного навчання в різних країнах світу. Широко використовуються програми: Medicine and Dentistry Integrated Curriculum Online (інтегровані он-лайн заліки з медицини та стоматології), HEAL (Heuristic for Electronic Asynchronous Learning) (дистантна взаємодія із пацієнтом та вивчення його історії хвороби, можливість проведення он-лайн-заліку). SL (second life) (друге життя) [8] – віртуальні комп'ютерні програми, які застосовуються в клінічній практиці: демонстрація хворого через комп'ютер із завданням поставити діагноз, запропонувати діагностичні методи та лікування. FaMeS (програми навчання для сімейних лікарів), MEDLINE [7], PALM, США (perceptual and adaptive learning module) – модуль для сприйняття навчального матеріалу і адаптивного навчання, яке дозволяє надавати індивідуалізовані завдання (адаптувати їх до контингенту, розділу, тощо) [6]. CAM

(complementary and alternative medicine) (навчання доповнюючими та альтернативними методами) з успіхом застосовуються в Саудівській Аравії [3], Австралії [Tigalongo] та Пакистані [5]. При цьому використовуються загальновідомі методи традиційної медицини, а також методи нетрадиційної медицини. Яскравий приклад застосування дистанційного навчання є Медична Школа Східної Вірджинії, що використовує методи дистанційної освіти з 2003 року. Сьогодні дистанційне навчання дозволяє студентам по всьому світу взаємодіяти з їх однокурсниками, викладачами та співробітниками університетів через найсучасніші технології. Курсове дистанційне навчання доступне через Систему управління навчанням Blackboard, а також в режимі реального часу в прямому ефірі класу. Матеріали можуть бути представлені в різних форматах, включаючи потокове медіа, відеолекції та онлайн-зустрічі.

Висновки. Враховуючи позитивний досвід провідних світових університетів у використанні інтерактивних та дистанційних методів навчання, вважаємо за доцільне сприяти розвитку та впровадженню цих технологій у навчальний процес ВДНЗУ Українська медична стоматологічна академія. Це буде сприяти академічному поглибленню знань, надасть можливість студентам зміцнювати їх спектр академічних навичок, стратегій і поведінки, необхідних в динамічному професійному середовищі.

Література

1. Закон України Про вищу освіту (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004).

2. Новіков В. М. Методологічні та організаційні особливості роботи зі студентами англійської форми навчання на кафедрі ортопедичної стоматології та імплантології / Новіков В. М. // Сучасні технології навчання у підготовці медичних кадрів: Тези доп. матеріали навчально-методичної конференції. – Полтава, 2008. – С. 118.

3. Al-Rukban M. O. Status of complementary and alternative medicine in the curricula of health colleges in Saudi Arabia / M. O. Al-Rukban, M. O. AlBedah, A. M. Khalil [et al.] // Complement Ther Med. – 2012. – Vol. 20. – N 5. – P. 334-339.

4. Bashirian S. Predicting factors of e-learning behavioral intention among faculty members based on Theory of Planned Behavior / S. Balshirian, F. Jalilian, M. Barati [et al.] // J Med Edu Dev. – 2014. – Vol. 7. – N 15. – P. 10-21.

5. Hussain S., Malik F., Hameed A., Ahmed S., Riaz H., Abbasi N., Malik M. Pakistani pharmacy students' perception about complementary and alternative medicine // Am J Pharm Educ. – 2012. – Vol. 76. – N 2. – P. 21.

6. Krasne S. Applying perceptual and adaptive learning techniques for teaching introductory histopathology / S. Krasne, J. D. Hillman, P. J. Kellman [et al.] // J Pathol Inform. – 2013. – Vol. 31. – N 4. – P. 34.

7. Schilling K., Wiecha J., Polineni D., Khalil S. An interactive web-based curriculum on evidence-based medicine: design and effectiveness // Fam Med. – 2006. – Vol. 38. – N 2. – P. 126-32.

8. Wiecha J., Heyden R., Sternthal E., Meriardi M. Learning in a virtual world: experience with using second life for medical education // J Med Internet Res. – 2010. – Vol. 12. – N 1. – P. 1.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ НАНОЧАСТИНОК МАГНІЮ

Т. І. Назорна, Н. О. Горчакова, І. С. Чекман

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Вступ. Розвиток нанотехнологій в поєднанні з досягненнями фармакології спричинив створення препаратів з новими лікарськими ефектами. До таких препаратів належать медикаменти з наночастинками магнію (НМ), які використовують для лікування гострих отруєнь, емоційного стану, регулювання артеріального тиску тощо. На лекціях і практичних заняттях необхідно висвітлювати основні фармакологічні ефекти НМ з метою покращення професійної підготовки майбутніх лікарів та фармацевтів.

Основна частина. При викладанні фармакології студентам слід наголошувати, що НМ є субстанцією для створення нових лікарських форм [1]. НМ є перспективним препаратом для застосування з метою поліпшення короткочасної пам'яті, підвищення когнітивних функцій, знеболення, протисудомної та протизагальної дії [2, 3]. Розвиток медицини і нанофармакології створює передумови для встановлення лікувальних властивостей НМ.

Висновок. Науково-методичні аспекти викладання фармакології НМ дозволять поглибити знання студентів про нові препарати.

Література

1. Чекман І. С. Наноінженерія, нанобіологія, нанофармація / І. С. Чекман, З. Р. Ульберг, В. О. Маланчук [та ін.]. – К.: Поліграф плюс, 2012. – 328 с.

2. Boanca M. The effects of magnesium nanovesicle formulations on spatial memory performance in mice / M. Boanca, E.G. Popa, R.V. Lupusoru [et al.] // Rev. Med. Chir. Soc. Med. Nat. Iasi. – 2014. – Vol. 118, № 3. – P. 847-853

3. Jahangiri L. Evaluation of analgesic and anti-inflammatory effect of nanoparticles of magnesium oxide in mice with and without ketamine / L. Jahangiri, M. Kesmati, H. Najafzadeh // Eur. Rev. Med. Pharmacol. Sci. – 2013. – Vol. 17, № 20. – P. 2706-2710.

ПРОБЛЕМНА ЛЕКЦІЯ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «ФАРМАКОГНОЗІЯ»

О. О. Нікітіна, О. І. Емельянова

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Вступ. Проблеми реформування фармацевтичної освіти в Україні вже обговорюються не один рік. Однак, головним завданням вищого навчального закладу залишається під-

готовка фахівців, затребуваних на ринку праці. Підготовка фармацевтичних кадрів, здатних нестандартно мислити, своєчасно реагувати на зміни, що відбуваються в професій-